

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 155/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., P., a obchodnej spoločnosti A., s. r. o., P., zastúpených advokátom Mgr. S. I., P., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp. zn. 1 Pv 546/10 zo 16. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., a obchodnej spoločnosti A., s. r. o., odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“), a obchodnej spoločnosti A., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu len

„sťažovateľky“), zastúpených advokátom Mgr. S. I., P., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 1 Pv 546/10 zo 16. februára 2011 (ďalej aj „uznesenie prokurátora“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že na základe trestného oznámenia z 20. mája 2010 podaného okresnej prokuratúre sťažovateľkou v 1. rade, obchodnou spoločnosťou D., s. r. o., a R. H. začal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov (ďalej len „vyšetrovateľ“) uznesením ČVS: ORP-542/OEK-2010 z 29. júna 2010 (ďalej len „uznesenie o začatí trestného stíhania“) trestné stíhanie za prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť osoba oprávnená konať v mene obchodnej spoločnosti Z., s. r. o. Uznesením ČVS: ORP-542/OEK-PO-2010 z 21. decembra 2010 (ďalej len „uznesenie o zastavení trestného stíhania“) vyšetrovateľ trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 Trestného poriadku zastavil, lebo skutok nie je trestným činom. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka v 1. rade sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor okresnej prokuratúry uznesením sp. zn. 1 Pv 546/10 zo 16. februára 2011 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľky tvrdia, že uznesením prokurátora „... *sa porušili ich základné ústavné práva ako právnických osôb a to Ústava Slovenskej republiky... Čl. 20 odsek 1)... Odsek 3)... Čl. 35 odsek 1)... Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd doplnený Dodatkovým protokolom... článok 1 – Ochrana majetku...*“.

Sťažovateľky ďalej v sťažnosti podrobne popisujú spôsob, akým sa mala osoba konajúca v mene obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., dopustiť trestnej činnosti.

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Uznesenie Okresnej prokuratúry v Prešove č. k. 1 Pv 546/10 zo dňa 16. 2. 2011 sa zrušuje...

priznal primerané finančné zadostučinenie

a zaviazal orgány činné v trestnom konaní ktoré preverovali trestné oznámenie sťažovateľov (štát) zaplatiť im spoločne peňažnú čiastku vo výške 20.000,00 EUR do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil

sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 124/03).

1. K porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 35 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľky v 1. rade uznesením prokurátora

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľiek nemá ústavný súd dôvod spochybňovať.

Týmto pravidlom sa ústavný súd spravoval aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky v 1. rade. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Sťažovateľka v 1. rade sa v petite sťažnosti domáhala zrušenia uznesenia prokurátora, avšak bez toho, aby výslovne navrhla vysloviť, že jej základné a iné práva boli uznesením prokurátora porušené. Zároveň sťažovateľka v 1. rade v petite sťažnosti nešpecifikovala, aké konkrétne práva mali byť porušené. Je pravda, že v odôvodnení sťažnosti poukazuje na porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 2 a čl. 35 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, avšak označenie práv, ktoré mali byť

porušené bez toho, aby ich sťažovateľka v 1. rade uviedla v petite sťažnosti, môže ústavný súd považovať iba za súčasť jej argumentácie.

Ústavný súd uvádza, že postup, pri ktorom by ústavný súd zrušil uznesenie prokurátora bez predchádzajúceho vyslovenia, že práva sťažovateľky v 1. rade boli uznesením prokurátora porušené, ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Zrušenie rozhodnutia je totiž viazané na vyhovenie sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 54 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažovateľka v 1. rade sa nedomáhala toho, aby ústavný súd vyslovil, že jej práva boli uznesením prokurátora porušené, nebolo by možné uznesenie prokurátora zrušiť, a preto sa ústavný súd možným porušením práv sťažovateľky v 1. rade nezaoberal.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v 1. rade podľa § 25 ods. 2 zákona ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd taktiež poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú

ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bola sťažovateľka v 1. rade oprávnená požiadať o preskúmanie uznesenia prokurátora podnetom podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, pričom o tomto podnete bola oprávnená rozhodnúť krajská prokuratúra. Z toho vyplýva, že sťažovateľka v 1. rade mala k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných a iných práv, o ktorom bola oprávnená rozhodnúť krajská prokuratúra, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že aj v prípade správne formulovaného petitu sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľkou v 1. rade by ústavný súd jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 2 a čl. 35 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľky v 2. rade uznesením prokurátora

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06).

Sťažovateľka v 2. rade namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením prokurátora.

Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že trestné oznámenie, na základe ktorého bolo vydané uznesenie o začatí trestného stíhania, podala iba sťažovateľka v 1. rade. Z uznesenia o začatí trestného stíhania, uznesenia o zastavení trestného stíhania a ani

z uznesenia prokurátora nevyplýva, že poškodenou konaním osoby oprávnenej konať v mene obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., mala byť aj sťažovateľka v 2. rade. Sťažovateľka v 2. rade nepodala ani sťažnosť proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľ musí v sťažnosti namietat' porušenie svojich základných práv. Keďže sťažovateľka v 2. rade nemala v trestnom konaní procesné postavenie poškodeného, nemohlo posudzovaným uznesením prokurátora dôjsť k porušeniu jej základných a iných práv.

Pretože sťažovateľka v 2. rade nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie sťažnosti, ústavný súd jej sťažnosť musel pri predbežnom prerokovaní odmietnuť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími nárokmi sťažovateľiek, ktoré si v petite sťažnosti uplatnili, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2011